

הַלְבוֹת פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין פֶּרֶק יג

א. שְׁלוֹשׁ מַחֲשָׁבוֹת הֵן, שְׁפוּסִילִין אֶת הַקְּרָבָנוֹת; וְאֵלֹו הֵן מַחֲשָׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם, וּמַחֲשָׁבֶת הַמָּקוֹם, וּמַחֲשָׁבֶת הַזְּמַן. מַחֲשָׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם כִּיצַד: זֶה הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבֶח שֶׁלֹּא לְשִׁמוֹ כְּגוֹן שֶׁהִיָּה עוֹלָה וַיַּחֲשֹׁב שֶׁהוּא שְׁלָמִים, אוֹ יִשְׁחַטְנוּ לְשֵׁם עוֹלָה וּשְׁלָמִים, אוֹ לְשֵׁם שְׁלָמִים וּלְשֵׁם עוֹלָה, אוֹ שִׁשְׁחַט הַזֶּבֶח שֶׁלֹּא לְשֵׁם בְּעָלָיו. זֶה הִיא מַחֲשָׁבֶת שְׁנוּי הַשֵּׁם.

ב. מַחֲשָׁבֶת הַמָּקוֹם כִּיצַד: כְּגוֹן שִׁשְׁחַט אֶת הַזֶּבֶח לְשִׁמוֹ עַל מִנֵּה לְזֶרֶק דָּמוֹ, אוֹ לְהַקְטִיר מִמֶּנּוּ דָּבָר הָרָאוּי לְהַקְטִירָה, חוּץ לְעִזָּרָה; אוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ דָּבָר הָרָאוּי לֶאֱכִילָה, חוּץ לְמָקוֹם אֲכִילָתוֹ. זֶה הִיא מַחֲשָׁבֶת הַמָּקוֹם. וְזִבְחִים שֶׁחָשַׁב בָּהֶן מַחֲשָׁבָה זֶה, הֵם הַנִּקְרָאִים זִבְחִים שֶׁנִּשְׁחָטוּ חוּץ לְמָקוֹמָן.

ג. מַחֲשָׁבֶת הַזְּמַן כִּיצַד: כְּגוֹן שִׁשְׁחַט אֶת הַזֶּבֶח לְשִׁמוֹ עַל מִנֵּה לְזֶרֶק דָּמוֹ מֵאַחֵר שֶׁתִּשְׁקַע הַחֲמָה, שְׁאִינוּ זְמַן זִרְיָקָתוֹ; אוֹ לְהַקְטִיר מִמֶּנּוּ דָּבָר הָרָאוּי לְהַקְטִירָה לְמַחֵר מֵאַחֵר שִׁיעֲלָה עֲמוּד הַשֶּׁחַר, שְׁאִינוּ זְמַן הַקְטִירָתוֹ; אוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ דָּבָר הָרָאוּי לֶאֱכִילָה, לְאַחֵר זְמַן הָרָאוּי לֶאֱכִילָתוֹ. זֶה הִיא מַחֲשָׁבֶת הַזְּמַן. וְזִבְחִים שֶׁחָשַׁב בָּהֶן מַחֲשָׁבָה זֶה הֵם הַנִּקְרָאִים זִבְחִים שֶׁנִּשְׁחָטוּ חוּץ לְזְמַנָּן, וְהֵם הַנִּקְרָאִים פְּגוּל בְּכָל מָקוֹם; וְזֶה הוּא "פְּגוּל" (ויקרא ז, יח; ויקרא יט, ז) הָאֲמוּר בַּתּוֹרָה.

ד. מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמָדוּ שֶׁזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה "וְאִם הָאָכַל יֹאכַל מִבֶּשֶׂר-זֶבֶח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי . . ." (ויקרא ז, יח) אִינוּ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּמַחֲשָׁב בִּשְׁעַת הַקְּרָבָה, שִׁיאֲכַל מִמֶּנּוּ בְּשְׁלִישִׁי; וְהוּא הַדִּין לְכָל קָרְבָן שֶׁחָשַׁב עָלָיו בִּשְׁעַת מַעֲשָׂיו, שִׁיאֲכַל מִמֶּנּוּ לְאַחֵר זְמַן הָרָאוּי לֶאֱכִילָת אוֹתוֹ קָרְבָן.

ה. וְכֵן אִם חָשַׁב לְהַקְטִיר מִמֶּנּוּ בַּמִּזְבֵּחַ דָּבָר הָרָאוּי לְהַקְטִירָה, לְאַחֵר זְמַן הָרָאוּי לְהַקְטִירָה; כֵּן לְמָדוּ מִפִּי הַשְּׁמוּעָה, אֶחָד אֲכִילַת אָדָם וְאֶחָד אֲכִילַת מִזְבֵּחַ אִם חָשַׁב עָלֵיהֶן לְאַחֵר זְמַנָּן, הֵרִי הַקְּרָבָן פְּגוּל.

ו. אֲבָל קָרְבָן שֶׁלֹּא נִפְסְדָה מַחֲשָׁבָתוֹ בּוֹ, אֶלָּא נִזְרַק דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ כַּהֲלָכָתוֹ, וְנִשְׁאָר מִמֶּנּוּ לְאַחֵר זְמַן אֲכִילָתוֹ אוֹתוֹ הַנִּשְׁאָר נִקְרָא נוֹתֵר, וְאִסוּר לֶאֱכֹלוֹ; וְהַקְּרָבָן כִּכָּר נִרְצָה, וְכִפֹּר: הֵרִי הוּא אוֹמֵר בָּדָם "וְאֲנִי נִתְּתִיו לָכֶם עַל-הַמִּזְבֵּחַ, לְכִפֹּר" (ויקרא יז, יא) כִּינּוּן שֶׁהִגִּיעַ דָּם לְמִזְבֵּחַ כַּהֲלָכָתוֹ, נִתְּכַפְּרוּ הַבְּעָלִים וְנִרְצָה הַקְּרָבָן. לְפִיכֵן לְעוֹלָם אֵין מִתְּפַגֵּל, אֶלָּא דָּבָר שִׁישׁ לוֹ מִתִּירִין, כִּינּוּן לְאָדָם כִּינּוּן לְמִזְבֵּחַ, כִּמוֹ שִׁיתְּבָאָר.

ז. אֶחָד זִבְחֵי שֶׁחָשַׁב בּוֹ אֶחָת מִשְׁלוֹשׁ מַחֲשָׁבוֹת אֵלֹו בִּשְׁעַת שְׁחִיטָה, אוֹ שֶׁחָשַׁב בִּשְׁעַת קְבֻלַּת הַדָּם, אוֹ בִּשְׁעַת הוֹלָכָתוֹ לְמִזְבֵּחַ, אוֹ בַּעַת זִרְיָקָתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ. נִמְצְאָתָ לְמַד שֶׁבְּאַרְבַּע עֲבוּדוֹת הַזֶּבֶח, נִפְסַל בְּמַחֲשָׁבָה בְּשְׁחִיטָה, וּבִקְבֻלָּה, וּבְהוֹלָכָת הַדָּם, וּבְזִרְיָקָתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ. וְהַעוֹף, בְּשִׁנֵּי דְבָרִים בְּמִלִּיקָה, וּבְמִצוֹי הַדָּם. וְהַמִּנְחוֹת הַנִּקְמָצוֹת, בְּאַרְבַּעָה בְּקִמְצָה, וּבְנִתְיִנָּה הַקִּמֶץ בְּכָלִי שָׂרֵת, וּבְהוֹלָכָת הַקִּמֶץ לְמִזְבֵּחַ, וּבְזִרְיָקָתוֹ עַל הָאֵשׁ.

ח. אֲבָל אִם חָשַׁב בְּדְבָרִים אֲחֵרִים חוּץ מֵאֵלֹו, כְּגוֹן שֶׁחָשַׁב בִּשְׁעַת הַפֶּשֶׁט, אוֹ בִּשְׁעַת נִתּוּחַ, אוֹ בִּשְׁעַת הוֹלָכָת אֲמוּרִין לְמִזְבֵּחַ, אוֹ בִּשְׁעַת בְּלִילַת הַמִּנְחָה, אוֹ בִּשְׁעַת הַגִּשְׁתָּה, וְכִיּוּצָא בְּדְבָרִים אֵלֹו

אין אותה המחשבה מועלת כלום, בין שהיתה מחשבת שנוי השם, בין מחשבת המקום, בין מחשבת הזמן.

ז. וכן המחשב באחת מארבע עבודות אלו או בכלן, מחשבה אחרת חוץ משלוש מחשבות אלו אין אותה המחשבה מפסדת כלום. כיצד: המחשב בשעת שחיטה וקבלה והולכה וזריקה, להניח דם הזבח או אמוריו למחר, או להוציאן חוץ לעזרה, או שחשב לזרק הדם על הכבש שלא כנגד היסוד, או לתן את הנתנין למטן למעלן, ואת הנתנין למעלן למטן, או לתן דמים הנתנין במזבח החיצון במזבח הפנימי, או את הנתנין בפנימי בחיצון, או להכניס דם החטאת לפנים, או שחשב שיאכלו הזבח טמאים או שאר הפסולין לאכילה, או שיקריבוהו טמאים או שאר הפסולין לעבודה, או לערב דם הזבח בדם הפסולין, או שחשב לשבר עצמות הפסח ולאכל ממנו נא, או שחשב לשרף חטאות הנשרפות חוץ לזמנן, או חוץ למקומן בכל אלו המחשבות וכיוצא בהן, הזבח פשר.

י. וכן אם חשב בשעת קמיצת המנחה, ובשעת נתינתו לכלי, ובשעת הולכתו, ובשעת זריקתו על האש, להניח קמצה או לבונתה למחר, או להוציאו לחוץ הרי זו פשרה.

יא. כבר בארנו שהולכה שלא ברגל, אינה הולכה; לפיכך אין המחשבה פוסלת בה. והמהלך במקום שאינו צריך הרי זו הולכה, והמחשבה פוסלת בה.

יב. כיצד: קבל הדם והוא עומד במקומו, ופשט ידו בו לזרקו על המזבח, וחשב בעת שפשט ידו בדם אין המחשבה פוסלת; אבל אם קבל הדם בפנים, ולא הלך בו לגבי המזבח אלא הלך בו להוציאו לחוץ, וחשב בשעת הלוכו לחוץ במחשבת הזמן וכיוצא בה הרי זו פוסלת.